

Matrikkelprosjekt i Gran Kommune

Hvordan rette eiendomsgrenser i matrikkelen

Leikny Gammelmo

Leikny Gammelmo: Cadastral project in Gran Municipality. How to add and adjust property boundaries in the land register

KART OG PLAN, Vol. 74, pp. 87–93, POB 5003, NO-1432 Ås, ISSN 0047-3278

In January 2010, Gran municipality lacked property boundaries for 25% of the properties in the land register and many of the descriptions of property boundaries were of poor quality. Addition of property boundaries in the land register is regulated by the «Lov om eigedomsregistrering» (law of property registration). The article discusses briefly the process to develop a cadastral project in Gran municipality and how it is being implemented. A more detailed description and discussion of solutions chosen for implementation can be found in the «Guide for rectification of the land register».

Key words: Property boundaries, cadastral project

Leikny Gammelmo: Chief Surveyor Gran municipality, Rådhusvegen 39, NO-2770 Jaren.
E-mail: leikny.gammelmo@gran.kommune.no

Bakgrunn

Utgangspunktet for denne artikkelen er to erkjennelser vi gjorde i Gran kommune da Digitalt eiendomskartverk (DEK) og Norges offisielle register for grunneiendom, adresse og bygning (GAB) ble slått sammen til ett register, Matrikkelen. Den første var at ca 25 % av grunneiendommer og festegrund i kommunen som var registrert i grunnboken, manglet grenser i matrikkelen. Det vil si at når eiendommen ble søkt opp, for eksempel på www.seeiendom.no eller i kommunens webkart, var det ikke tilslag i kartet. Det er i mange tilfeller mulig å komme frem til plassering av en eiendom gjennom å velge adresse eller bygningspunkt, men ikke alle eiendommer har dette og det er ikke alltid samsvar mellom hvilken matrikkelenhet et bygg er registrert på og det som er de faktiske forhold i marka. Før innføring av matrikkelen ble det gjennomført en jobb med å gjøre DEK komplett med målebrev, men denne jobben ble ikke utført grundig nok og selv eiendommer opprettet etter 1.1.1980 mangler. Matrikkelen i Gran var nok ikke særegen i å mangle grenser, men omfanget er nok adskillig større enn for flertallet av norske kommuner. For Hedmark og Oppland var det ved siste uttrekk fra matrikkelen 12 kommuner som hadde en fullstendighet på under 90 % (Geo-

dataplan for Hedmark og Oppland 2014–2017 s. 30). Fullstendigheten beskrives av antall matrikkelenheter som har avgrensning i matrikkelen. For Gran var fullstendigheten på ca 75 % i starten av 2010 (se tabell 1).

Den andre erkjennelsen var knyttet til kvaliteten på grenseforløpet i matrikkelen. Den var meget varierende og preget av svakhetene knyttet til økonomisk kartverk (ØK). Vi har i ettertid fått opplyst at Gran var tidlig ute med ØK-kartlegging og at det kan forklare noe av grunnen til at arbeidet var mangelfullt utført. Heldigvis var kommunen også tidlig ute med å lage målebrev i mer tettbygde områder så det finnes forholdsvis gode målebrev fra før 1980 og det har vært ført gode måleprotokoller som gir verdifull informasjon.

Artikkelen tar i korte trekk for seg prosessen mot et matrikkelprosjekt og hvordan det gjennomføres. For en grundigere beskrivelse vises det til «Håndbok for retting av matrikkelen» (Gammelmo 2014). Løsningene som er valgt i prosjektet er i liten grad diskutert i artikkelen og det vises til håndboken.

Eiendomsinformasjon i forvaltningen

I den kommunale forvaltningen knyttes mye av informasjonen man skal finne frem til opp til eiendom og avgrensning av eiendom.

Eksempler på dette er spørsmål knyttet til konsesjon, byggesaker, planer og deling. Ved å gjennomføre en enkel spørreundersøkelse blant kollegaer om problemer knyttet til manglende eiendomsgrenser i matrikkelen fremkom blant annet følgende (Gran kommune 2012): Det brukes mye tid på at kartet ikke er riktig, feil i gnr/bnr samt mangelfulle grenser, naboer kan bli uteglemt når det produseres nabolister i for eksempel byggesaker, det er vanskelig å gjøre oppslag, beregne utnyttelsesgrad og riktig byggegrense mot nabo. For landbrukseiendommer nevnes spesielt problemer med at det ofte kommer med for mye areal i form av at boligeiendommer som er fradelt ikke har fått grensene inn i matrikkelen og beregnet areal tar da også med disse eiendommene i arealet for landbrukseiendommen. Dette medfører at det går med mye tid til å innhente opplysninger fra papirarkivene for å finne ut av eksisterende forhold, som ikke fremkommer av matrikkelen, men som burde ha gjort det. Summen av dette fører til at tilliten til matrikkelen svekkes og derigjennom tilliten til kommunen.

I NOU 1999: 1 er viktigheten av kart og geodata i offentlig sektor beskrevet i kapittel 5.1.2:

«Kart er en verdifull del av et eiendomsregister. Informasjon om størrelse, form, beliggenhet og naboskap vises best på kart. Kartet har også en viktig funksjon som inngangsnøkkel til annen informasjon. I en EDB-basert løsning vil en bruker ofte søke seg fram til informasjon ved å peke på eiendommer i kartet. (...) Erfaringer viser at så snart slike kart er tilgjengelige, vil de kunne brukes til en rekke ulike formål. Slike kart vil særlig være nyttige og fleksible verktøy hvis de er digitaliserte og inneholder forskjellig informasjon i ulike lag. Med et slikt system er det lett å variere målestokk og innhold i kartet, og ajourføringen blir enklere. Undersøkelser viser at etterspørselen etter slike produkter i industrialiserte land er så høy at nytten langt overstiger kostnadene.»

Dette viser at eiendomsgrenser er en viktig del av den informasjonen folk søker og vi som har kunnskap om denne informasjonen vet at den er magesfull og til tider meget dårlig.

Matrikkelforbedringsprosjekt

Gjennom et samarbeid med Kartverket ble det utarbeidet en prosjektbeskrivelse for et matrikkelprosjekt i Gran, med en visjon om at alle eiendomsgrenser i kommunen skal vises i matrikkelen (Gran kommune 2012). Prosjektgruppen var sammensatt med representanter fra Kartverket og Gran kommune. Arbeidet med prosjektbeskrivelse og gjennomføring startet opp i januar 2011. Prosjektet faller direkte inn under de oppgaver som Gran kommunens «Kommunedelplan for Geodata 2013–2016» beskriver, og som er viktige for å tilfredsstille publikums og næringslivets behov for geografisk informasjon. Krav og forventninger til døgnåpen forvaltning må møtes med web-løsninger for tilgjengeliggjøring av kart og annen stedfestet informasjon. Denne informasjonen må være så optimal som mulig.

Kommunestyret i Gran behandlet sak om matrikkelprosjekt i møte 13.9.2012 sak 86/12 og fattet vedtak om at det skulle startes opp et Matrikkelkartprosjekt i Gran med oppstart snarlig og prosjektet skulle gjennomføres som et GEOVEKST prosjekt. Prosjektbeskrivelsen legger opp til å gjennomføre retting uten oppmåling i marka. Målet er å oppnå 97 % fullstendighet når prosjektet avsluttes i desember 2015. Dette er et ambisiøst mål med tanke på hvor lav fullstendighet Gran startet med, da matrikkeloven ble innført 1.1.2010, se tabell 1. For landet som helhet er det i følge analyser utført av Kartkontoret på Hamar i mars 2014, 269 kommuner som har fullstendighet på 95 % eller bedre. 56 kommuner har en fullstendighet på under 90 %.

Metode

Prinsipper for arbeidet

For å gjennomføre arbeidet så ensartet som mulig og for å kunne prioritere var det viktig å sette opp noen prinsipper for arbeidet. Disse er nærmere beskrevet i håndboken og kan summeres opp i følgende punkter:

- Grensen i marka gjelder. Matrikkelen skal være en gjenspeiling av virkeligheten.
- Nyere grenser før eldre grenser, nyere opplysninger legges inn før eldre.

- Fullstendighet viktigere enn nøyaktighet.
- Informasjon til parter må være forståelig.

Retting etter matrikkeloven § 26

Da matrikkeloven (ML) trådte i kraft 1.1.2010 ble involvering av partene tydeligere beskrevet i regelverket enn det hadde vært under delingsloven, og den praksisen som hadde dannet seg i mange kommuner. Alle berørte parter skal varsles før det gjennomføres endringer på eiendomsgrenser i matrikkelen og når endringer er gjennomført skal de berørte parter underrettes. Prosjektet i Gran har benyttet ML § 26 og matrikkel forskriften (MF) § 10 som grunnlag for arbeidet. Disse omtaler retting av opplysninger i matrikkelen, sletting av matrikkelenheter og endring eller tilføyning av opplysninger i matrikkelen:

«ML § 26:

Kommunen kan rette, endre og leggje til opplysningar som kommunen fører i matrikkelen, når det kan gjerast utan å halde oppmålingsforretning. Andre organ som fører opplysningar i matrikkelen, kan tilsvarende rette, endre og leggje til vedkommande opplysningar.

Kommunen kan slette matrikkeleining frå matrikkelen dersom eininga er urett oppretta. Det same gjeld for matrikkeleining som fysisk ikkje lenger eksisterer. Dersom eininga er ført inn i grunnboka, kan ho berre slettast i matrikkelen dersom ho samtidig blir sletta i grunnboka.

Ein part kan krevje at matrikkelen blir retta når det blir dokumentert at opplysningane er urette eller ufullstendige, eller at grunnlaget for registreringa er felle bort. Dersom det er behandla opplysningar som er urette, ufullstendige eller som det ikkje er høve til å behandle, skal det organet, som har lagt inn opplysningane, av eige tiltak rette opplysningane. Opplysningar om grenser som er fastlagde i oppmålingsforretning eller i tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, kan berre rettast på grunnlag av ny oppmålingsforretning eller rettskraftig avgjerd ved domstolane.

Part som retting, endring eller tilføyning har noko å seie for, skal underrettast.»

«MF § 10:

- 1 Føring i matrikkelen som innebærer retting, endring eller tilføyning av opplysninger, herunder sletting av matrikkelenhet, skal dokumenteres og arkiveres.*
- 2 Registrert eier og registrert fester skal underrettes om føringer som gjelder en matrikkelenhet. Hvis føringen gjelder et stort antall enheter, kan underrettingen skje gjennom annonse i lokalavis eller kommunalt informasjonsorgan.*
- 3 Grunneiendom, anleggseiendom, feste grunn og jordsameie som ikke lenger eksisterer i marka, kan slettes ved at enheten føres ut av grunnboken og deretter matrikkelen. Enheten kan ikke slettes uten at alle tinglyste heftelser er slettet fra grunnboken, jf. tinglysningsloven. Sletting av anleggseiendom knyttet til planlagt tiltak, kan bare skje på begjæring av registrert eier så lenge tillatelsen til tiltaket er gyldig.»*

Sommeren 2012 kom Miljøverndepartementet med en prinsipputtalelse (Miljøverndepartementet 2012) knyttet til ML. I uttalelsen tar departementet opp spørsmål fra Kartverket og andre knyttet til ML. Uttalelsen er aktuell da den i punkt 4 gir avklaringer vedrørende retting av opplysninger om eiendomsgrenser, spesielt i nr 3 der det heter:

«Matrikkelmyndigheten kan på eget initiativ foreta rettinger; jf. matrikkeloven § 26 første ledd. Registrert eier og fester skal underrettes, jf. matrikkel forskriften § 10 andre ledd. Gjelder føringen rent tekniske forhold som ikke gjelder opplysninger om matrikkelenheten som sådan, kan underretting sløyfes. Gjelder føringen opplysninger om beliggenheten til eiendomsgrenser, skal kommunen sende forhåndsvarsel eller be om partenes tilslutning, før kommunen fatter endelig avgjørelse om retting hvis partene ikke har uttalt seg eller har blitt gjort kjent med saken i forkant.»

Prosjektet har tolket det dithen at når det legges inn og rettes eksisterende grenser i matrikkelen, skal alle berørte parter varsles

før rettingen gjennomføres og deretter underrettes om rettingen i etterkant.

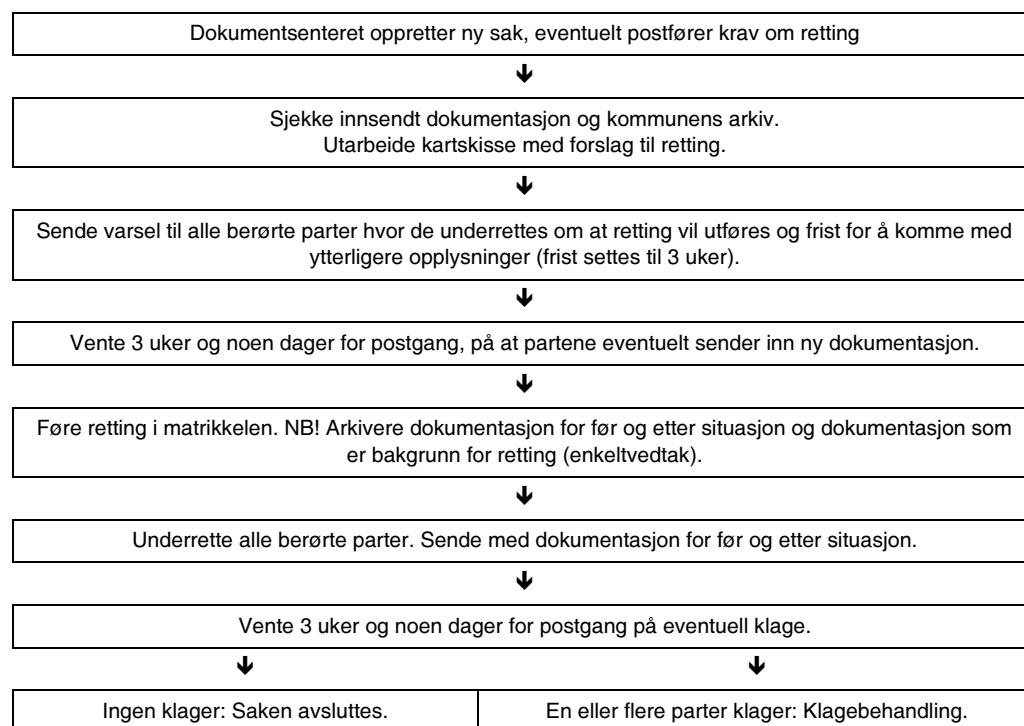
Gjennomføring av retting

Saken kan starte med et krav fra hjemmelshaver, en byggesak, en delesak eller etter initiativ fra kommunen. Siden prosjektet skal jobbe fulltid med å komplettere opplysninger om eiendomsgrenser blir mange saker startet ved at kommunen tar initiativ. I alle sakstilfellene er utgangspunktet å sjekke kommunens egne arkiver for å finne dokumentasjon. Det utarbeides en kartskisse med forslag til hvordan grensene skal legges inn. Kartskissen tar utgangspunkt i dagens matrikkelinformasjon og grenser som endres eller legges inn markeres tydelig. Dette sendes berørte parter, i den utstrekning kommunen har informasjon om disse, med en frist på 3 uker til å komme med ytterligere dokumentasjon eller meninger om grenseforløpet. Deretter tar den som fører matrikkelen stilling til eventuelt innkommet dokumenta-

sjon, eventuelt diskuterer saken internt eller i arbeidsgruppa, før føring i matrikkelen. Når grensene er lagt inn sendes det underretning om dette og kartskisse fra før og etter situasjon legges ved. Det opplyses om partenes klagefrist, jfr. ML § 46 og forvaltningsloven §§ 28 og 29. Håndboken viser forslag til arbeidsbeskrivelse (figur 1), sjekkliste og standard brev som kan benyttes.

Håndbok for retting av matrikkelen

Utkast til versjon 1 av håndboken var klart til gjennomføringen av Tekna-NJKF sitt arrangement *Eiendomsgrenser i matrikkelen. Retting av matrikkelenheter og informasjon i matrikkelen* som ble avholdt på Gardermoen 25. og 26. mars 2014. Basert på tilbakemeldinger ble første versjon (Gammelmo 2014) ferdigstilt 14.4.2014 og tilgjengeliggjort på nettsidene til Gran kommune under Tjenester: Oppmåling. Håndboken gir en innføring i historien for eiendomsgrensene og gjelden-

Figur 1: Arbeidsbeskrivelse for retting i matrikkelen
Kilde: Gammelmo (2014) s. 48.

de lovverk før den tar for seg forslag til maler, arbeidsbeskrivelser og konkrete eksempler. Håndboken er skrevet med tanke på de som fører matrikkelen og landmålere som har en faglig bakgrunn innen emnet. Det er også viktig å bemerke at Norges kommuner har hatt ulik praksis i arbeidet med eiendomsgrenser og dette må det tas høyde for når den enkelte kommune skal gjennomføre retting eller opprydding i matrikkelen. Håndboken vil revideres underveis i prosjektet eller det vil lages nye vedlegg i tråd med problemstillinger som tas opp i prosjektet.

Foreløpige resultater

Som et mål i prosjektet benyttes % -fullstendighet. Det kan diskuteres om dette er det beste målet da man også oppnår en bedre fullstendighet ved kun å legge inn sirkelpolygon for å gjøre matrikkelenhetene søkbare. Grunnen til at det er valgt er at det er lett å måle og til tross for sine svakheter gir det et godt bilde på hvor enkelt det er å finne informasjon i matrikkelen om en matrikkelenhets beliggenhet. Det stiller også krav til at brukeren er klar over kartets svakheter og mangler. Utviklingen fra matrikkelen ble innført og frem til mars 2014 er vist i tabell 1. Her fremkommer det også hvor mange grunneiendommer og festegrunner som er i kommunen. Antallet festegrunner går naturlig nedover da det er få søknader om opprettelse av festegrunn, samtidig som stadig flere søker om å gjøre om festegrunn til

grunneiendom (det vil si å sette festegrunnen til utgått og opprette ny grunneiendom). Når det gjelder grunneiendommer er antallet mer stabilt enn forventet. Dette skyldes at det som en del av matrikkelprosjektet inngår en opprydding ved sammenslåing av tilleggsareal med hovedeiendommene. Som det fremkommer av tabellen går % -fullstendighet sakte oppover. Arbeidet er tidkrevende og en sak som i utgangspunktet ser ut til å være føring av grenser for en enkelt matrikkelenhet kan fort omfatte flere og derfor også medføre at det må gjøres ytterligere undersøkelser. Det er som et puslespill med et ukjent antall brikker.

Avsluttende bemerkninger

Mangler i matrikkelen gir ikke bare utfordringer i matrikulær sammenheng, men også i mange av kommunens andre myndighetsoppgaver og for eksterne aktører. Partene er viktige for å få samlet inn all informasjon om og beskrivelser av virkeligheten. Kommunens utfordring er å få samkjørt dette og kontrollere at det kan føres i matrikkelen. Det er viktig for prosjektet at det er partene arbeidet gjennomføres for. En høy prosent fullstendighet er ikke et mål i seg selv hvis det ikke er blitt bedre for de som benytter informasjonen.

Det er kommunen som er lokal matrikkelmyndighet og som fører matrikkelen. Det er foreløpig noe usikkert hvor grensen for kommunens ansvar går i forhold til potensielt er-

Tabell 1: Tabellen viser utviklingen i antall eiendommer og fullstendighet i Gran kommune.

Dato	Grunneiendom			Festegrunn			Totalt prosent fullstendighet
	Totalt	herav uten teig *	herav med bare fiktive grenser **	Totalt	herav uten teig *	herav med bare fiktive grenser **	
Jan.10	8726	2160	434	584	226	22	74,4 %
Jan.11	8750	1956	456	589	215	32	76,8 %
Jun.12	8771	1734	460	587	209	34	79,2 %
Mai.13	8766	1628	441	575	201	36	80,4 %
Mar.14	8804	1483	406	544	115	31	82,9 %

* uten teig = spøkelseseiendommer = ingen grenser er lagt inn i matrikkelen.

** fiktive grenser = eiendommen er avgrenset av en sirkel uten å være punktfaste noe som gjør den søkbar på gnr/bnr men det gir ingen riktig avgrensning av eiendommen.

statningsansvar ved utgivelse av feil informasjon eller saksbehandling, som bygger på feil informasjon. I Ot prp nr. 70 (2004–2005) kap. 8.5.3 står det følgende om eiendomsgrenser i Norge:

«Prinsippet her til lands er at eigedomsgrenser oppstår med grunnlag i avtale mellom partar og blir etablerte med grensemerke eller andre kjenneteikn i terrenget (f.eks. bekkeløp, koller, ferdselsvegar). Dersom målingar og kart på den eine sida ikkje stemmer med merker o.a. i terrenget, gjeld i utgangspunktet forholda i terrenget. Dersom grensemerka har komme bort og grensene heller ikkje kan påvisast av eigarar og naboar, vil måledata og kartet kunne bli tilagt stor vekt som bevis. Departementet tek ikkje sikte på å innføre eit system der måledata og matrikkelkartet i rettsleg forstand definerer eigedomsgrensene.»

Videre skriver departementet at etablering og drift av matrikkelen er et tiltak for å få tilgang på fullstendige og kvalitetssikrede data om matrikkelenhetene. I kap. 8.6.3 påpekes viktigheten av fullstendig informasjon ikke bare fra matrikkelen, men også i samspill med informasjon for eksempel om plangrunnlag slik at grunnbok, planbaser m.m. sammen fremstår for brukerne som et helhetlig eiendomsinformasjonssystem. Skal systemet fungere effektivt må brukerne kunne innrette seg etter de opplysningene som er registrerte, uten at opplysningene må ytterligere verifiseres. De skriver også at «med unntak for grunnboka, der truverde er innebygd i sjølve lovføresegnene, vil det ta tid før dette er oppnådd fullt ut». Resultatene fra Gran kommune sitt prosjekt viser en måte å gjennomføre et prosjekt for å få matrikkelen så komplett som mulig på og derigjennom øke troverdigheten til matrikkelen.

Metoden som er benyttet i prosjektet er ikke fullt ut kvalitetssikret fra lovgiver og det vil også finnes forskjeller i landets kommuner som gjør at oppgavene vil måtte løses forskjellig. Uansett har prosjektet fått satt på dagsorden den viktige erkjennelsen at dagens matrikkel er ufullstendig, og at dette har betydning for alle som benytter den, fra

forvaltning til utbygger og den enkelte hjemmelshaver eller fester. Prosjektet viser en fremgangsmåte som i stor grad sikrer at partene deltar i prosessen og informeres om det som skjer. Hvilken informasjon partene mottar er under utvikling og det kan stilles spørsmål ved om alle parter forstår det de får tilsendt. Foreløpige erfaringer viser at folk ofte tar kontakt når de er usikre på hva det de har fått tilsendt betyr og at mange misforståelser kan avklares på telefon eller ved et møte på kommunehuset.

Valget med i hovedsak ikke å gjennomføre oppmålingsforretning, kan sees på som en svakhet, men man kan også velge å se det slik at gjennom et intensivt ryddearbeid som dette prosjektet er, kommer det frem mye dokumentasjon som kan benyttes den dagen partene har behov for en helt nøyaktig påvisning av eksisterende grenser, eller ønsker å endre dem og rekvirerer oppmåling. En ny oppmåling av ¼ av kommunens eiendommer vil medføre en svært stor kostnad for kommunen, da det ikke kan kreves at partene bekoster det selv når det er kommunen som tar initiativet. Tids-aspektet er også vesentlig. Prosjektet slik det er lagt opp kan gjennomføres raskere siden det er uavhengig av målesesong.

Matrikkelprosjektet er viktig for kommunens innbyggere, entreprenører og kommunal saksbehandling. Matrikkelen brukes i en stor del av kommunal saksbehandling og er derfor en viktig informasjonskilde og del av kommunens infrastruktur. Svært mange saker er geografisk relatert, og god tilgang på faktagrunnlag er en forutsetning for tidseffektiv og profesjonell løsning av ulike saker i dagens samfunn. Prosjektet setter søkelys på problemstillinger knytte til eiendomsgrenser i matrikkelen og ønsker å dele kunnskap og mulige løsninger gjennom utarbeidelse av håndboken og fagdager med ulike tema under hoved tittelen «Eiendomsgrenser i matrikkelen».

Referanser

NOU 1999: 1 *Lov om eiendoms-registrering. Om et forbedret eiendomsregister og forslag til ny lov om eiendomsregistrering til erstatning for delingsloven*. Statens forvaltningstjeneste, Oslo

- ML: *Lov om eigedomsregistrering (matrikkellova)* LOV-2005-06-17-101
- MF: *Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkel-forskriften)* FOR-2009-06-26-864
- Gammemo, L. 2014, *Håndbok for retting av matrikkelen. Basert på et prosjekt med å føre inn eksisterende eiendomsgrenser og en opprydding i matrikkelen*. Versjon 1 – april 2014. 76 s. Tilgjengelig fra <http://www.gran.kommune.no/Documents/Plan-bygg-oppm%C3%A5ling/H%C3%A5ndbok%20for%20retting%20av%20matrikkelen%20.pdf> Lest: 24. april 2014.
- Gran kommune, 2012, *Utkast til prosjektbeskrivelse for matrikkelkartprosjekt 2012–2015*. Tilgjengelig fra <http://www.gran.kommune.no/Documents/Plan-bygg-oppm%C3%A5ling/12-01375-1%20Forel%C3%B8pig%20prosjektbeskrivelse%20matrikkelkartprosjekt.pdf> Lest: 24. april 2014.
- Miljøverndepartementet, 2012, *Prinsipputtalelser fra Miljøverndepartementet knyttet til matrikkelloven – om adgangen til å opprette grunneidom i uregistrert jordsameie mv*. Brev til Statens kartverk 22.06.2012 ref. 201100593/-DH.
- Ot. Prp. Nr. 70 (2004–2005) *Om lov om eigedomsregistrering*. Miljøverndepartementet, Oslo Statens kartverk, *Geodataplan for Hedmark og Oppland 2014–2017*. Tilgjengelig fra http://statkart.no/Documents/Om%20Kartverket/Fylkeskartkontorene/Hamar/Geodataplaner/Geodataplan_HeOp_2014_2017.pdf Lest 25. april 2014.

Innbjudan till

Samhallsbyggnadsdagarna och Nordiskt lantmätarmöte den 14–16 oktober 2014

Det Nordiska lantmätarmötet kommer i år at vara en integrerad del i de svenska *Samhallsbyggnads*-dagarna. Det sker genom medverkan av föredragshållare från övriga nordiska länder både i gemensamma sessioner och i de olika block som anordnas under dagarna. Samtidigt behålls vissa delar som har varit speciella för de nordiska mötena, bland anna det uppskattade hemma-hos-arrangemanget.

Program

Tisdagen den 14 oktober

- Icebreaker på Samhallsbyggnads-kansli, Drottninggatan 22, Stockholm.

Onsdagen den 15 oktober

- Inledande gemensam session
- Tio parallella sessioner.
- Två studiebesök för medföljande, ett på förmiddagen och ett på eftermiddagen.
- Konferensmiddag på Berns Salonger för deltagare och medföljande.

Torsdagen den 16 oktober

- Tio parallella sessioner.
- Ett studiebesök på förmiddagen för medföljande.
- På kvällen hemma-hos-besök för de nordiska deltagarna och för svenska deltagare som anmält intresse.

Kostnader

De nordiska deltagarna betalar samma reducerade avgift som medlemarna i den svenska föreningen

Samhallsbyggarna. Avgifterna för konferensen, mottagningen och hemma-hos-arrangemanget kommer att fastställas senast i juni.

Möteslokal och hotell

Samhallsbyggnadsdagarna arrangeras i det nya komplexet Stockholm Waterfront som ligger alldeles invid Centralstationen. Samhallsbyggarna har också förbokat ett antal rum på hotell Radisson Blue som också ligger i Stockholm Waterfront. Deltagarna

får 10 procents rabatt på gällande hotellpris. Bokning kan ske genom att ringa direkt till hotellet på telefon +4620238238 eller via länken nedan:

www.radissonblu.se/booking-entrance?language=se&siteCode=STOZW&adults_room1=1&rooms=1&children_room1=0&arrival=15/10/2014&departure=16/10/2014&paccode=BYGGAR